

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani), (jud. V. Dodon)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. G. Mîra, A. Bostan, G. Dașchevici)

Î N C H E I E R E

25 octombrie 2023

mun. Chișinău

Cutea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Aliona Miron

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni

examinând admisibilitatea recursului declarat de Axenti Valeriu,
în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată înaintată de Axenti Valeriu împotriva Primăriei municipiului Chișinău, Direcția de Colectare a impozitelor și taxelor locale terț Instituția Publică Agenția Servicii Publice privind contestarea actelor administrative

împotriva deciziei din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel declarată de către Axenti Valeriu și menținută hotărârea din 15 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani),

c o n s t a t ă:

La 29 iunie 2020, Axenti Valeriu a depus acțiunea în contencios administrativ împotriva Primăriei municipiului Chișinău, Direcția de colectare a impozitelor și taxelor locale, terț Instituția Publică Agenția Servicii Publice privind contestarea actelor administrative.

Prin hotărârea din 15 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani), acțiunea a fost admisă parțial.

A fost anulată penalitatea calculată reclamantului la impozitul de bunurile imobile pentru anul 2020 înscrise în avizul de plată nr. 01100041970 din 17 mai 2020.

A fost anulată actul administrativ nr. 01-20/080-03/012-74 din 15 iunie 2020 adoptat în procedura prealabilă.

A fost respinsă pretenția cu privire la interzicerea calculării dobânzii de întârziere și a penalității în lipsa unei datorii reale.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 22 iunie 2021, Axenti Valeriu a contestat cu apel hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 15 iunie 2021, solicitând casarea acesteia în partea pretențiilor respinse, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel declarată de către Axenti Valeriu și menținută hotărârea din 15 iunie 2021 a Judecătorei Chișinău (sediul Râșcani).

La 09 noiembrie 2022, Axenti Valeriu a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe în partea pretențiilor respinse cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral. Totodată, a menționat că motivarea recursului o va prezenta ulterior după notificarea deciziei motivate.

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a treia ”Procedura contenciosului administrativ” din Codul administrativ, în special prevederile cu privire la temeiurile recursului.

Totuși, art. XI alin. (3) din Legea menționată, prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleași considerente de deduc și din interpretarea art. 195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art. 3 alin. (3) din Codul de procedură civilă către stipulează că, procedura acțiunii în contencios administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171. Legea procedurală civilă care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare *nu are putere retroactivă*.

În consecință, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, la examinarea admisibilității recursului, va aplica prevederile Codului administrativ în redacția în vigoare la data declarării recursului.

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu actele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Completul Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) și (2) lit.e) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data relevantă speței), Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.245 alin.(2).

Conform art.245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data relevantă speței), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art.195 din Codul

administrativ potrivit cărora procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art.111 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art.113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, Completul de judecată menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Potrivit art.223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art.96–114.

Conform art.96 alin.(1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Potrivit art.97 alin.(3) din Codul administrativ, autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

Din prevederile art.110¹ alin.(1) și (5) din Codul administrativ rezultă că, notificarea prin poșta electronică la adresa electronică a persoanei care urmează a fi notificată se efectuează prin transmiterea înscrisului de notificat în formă de

document electronic, cu aplicarea semnăturii electronice de persoana responsabilă din cadrul autorității publice. Notificarea prin poșta electronică se efectuează dacă adresa poștală a fost indicată prealabil de persoana notificată. Notificarea prin poșta electronică este echivalentă cu notificarea de substituie prin introducerea în cutia poștală. Confirmarea recepției notificării, emisă în mod automatizat de sistemul informațional sau de alt mijloc electronic de comunicație dedicat, probează notificarea

Potrivit art.114 din Codul administrativ, dacă o notificare a înscrisului, care îndeplinește condițiile de formă, nu poate fi probată sau dacă înscrisul a ajuns cu încălcarea prevederilor obligatorii de notificare, atunci acesta se consideră notificat din momentul în care într-adevăr a ajuns la persoana care urma să fie notificată.

Din actele cauzei rezultă că, la 25 octombrie 2022 Curtea de Apel Chișinău a pronunțat, în ședință publică, dispozitivul deciziei.

La 16 noiembrie 2022, la adresa electronică a lui Axenti Valeriu: axenti.valeriu@gmail.com, a fost notificată copia dispozitivului deciziei instanței de apel, fapt ce se confirmă prin extrasul anexat la actele cauzei (f.d.227).

La 09 noiembrie 2022, Axenti Valeriu a depus recurs nemotivat împotriva deciziei instanței de ape, totodată, a menționat că motivarea recursului o va prezenta ulterior după notificarea deciziei motivate.

Se reține că, la 14 februarie 2023, decizia integrală a Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2022, a fost publicată pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată: www.cac.instante.justice.md.

La 20 februarie 2023, Curtea de Apel Chișinău a notificat la adresa electronică, copia deciziei integrale din 25 octombrie 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul anexat la actele cauzei (f.d.232).

Cele menționate supra, atestă faptul că termenul de 30 de zile prevăzut la art.245 alin.(2) din Codul administrativ, pentru prezentarea motivării recursului, a început să curgă din data de 21 februarie 2023, ziua imediat următoare de la data notificării lui Axenti Valeriu a deciziei integrale a instanței de apel, care a expirat la data de 22 martie 2023 (*miercuri*) inclusiv.

În pofida celor enunțate, Axenti Valeriu nu s-a conformat prevederilor legale și nu a prezentat motivarea recursului în termenul legal prevăzut la art.245 alin.(2) din Codul administrativ. Or, fiind cel interesat de soluționarea cauzei în ordine de recurs, recurentul trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja dreptul de acces la instanță după cum sugerează și jurisprudența CEDO, prin efectuarea actului de procedură până la expirarea termenului prevăzut de lege, la caz, prin prezentarea motivării recursului în conformitate cu art.245 alin.(2) din Codul administrativ. Drept consecință, intervenind aplicarea sancțiunii procedurale prevăzută la art.246 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ, de declarare a recursului inadmisibil.

Conform art.24 alin.(1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de recurs prevăzut la art.245 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca și consecință după sine decăderea părții din

dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Din cele constatate rezultă că, nerespectarea termenului de prezentare a motivării recursului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv a lui Axenti Valeriu care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile sale procedurale, inclusiv să-și verifice poșta electronică la intervale rezonabile de timp pentru a nu omite termenul legal de prezentare a recursului motivat. Or, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art.6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Imperioase speței sunt și dezideratele statuate de CtEDO în cauza Ponomaryov vs Ucraina, conform căroră, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac. În acest caz Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

În atare circumstanțe, soluția de declarare a recursului depus de Axenti Valeriu drept inadmisibil, este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar leza principiul securității raporturilor juridice.

În circumstanțele menționate, Completul Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de Axenti Valeriu, ca inadmisibil.

Conform art.230, art.245 alin.(2) și art.246 alin.(1) și (2) lit.e) din Codul administrativ, Completul Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Axenti Valeriu se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte,

judecător

Aliona Miron

Judecători

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni